

الرشاد

س ۶ ۱ ۳۰ ۳ ۱

والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم دینی ، علمی ، ادبی ، سیاسی هفته لقی مجموعه اسلامیہ در اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

صاحب و مدیر مسئول : ح . اشرف اربیب

جهان ادبده بقایه نامزددر . بویوک ادیبسارک مخلص اثرلری هب بو طرزده یازلمش اولانلردر .

بك مشهور بر تیاترو مؤلفی ، اثرینك پلاتنی چیزدكدن صوكره « تیاترومی بیتیردم » دیرمش . بوسوزده بر آاز افراط اولسه بیله پلانك اهمیتنی بك واضح بر صورتده كوستر . سماحت قریحهیه مغرور اولهرق ایشه باشلائیویرمك ، بن پلانه تابع اوله جغمه ، پلان بكا تابع اولسون دیمك طوغری بر حرکت دكلدر . لك بویوك قابلیتلر نظامه اتباع ایدرلر .

اجزاسی آره سنده نسبت كوزه دیلمه مش ، قاعده اعتداله رعایت اولمیهرق كه افراطه ، كام تفریطه كیدلمش ، الحاصل كلیشی كوزل یازلمش نه قدر آثار ادبیه كورویورزكه اكبر بر از پلان ، بر از انتظام داخلنده حرکت ایدلمش اولسه یمش بوكون بوتون اوانرلر كوشه نسیانه آتیلمایه جق ، محافظه موجودیت ایدمك ایش . اوله یا ، بویوك قابلیتده یارادلمش اولدینی حالده اثرلرینی صرف قریحه سنك سوقه تابع اولهرق راست كه یازان ادیبلر اونودولوب كیدیورده نسبتله او قدر یوكسك فطرتده اولمایان دیگر بر طاقم محررلر ابقای نام ایدیورلر . چونكه بوضوكر اکیلر هان قلمی اله آلمیور ؛ موضوعنی اینی سچیور ؛ صوكره ، اینی دوشونیور ؛ پلانی ایله آدم عقللی اوغراشیور ؛ ایجاب ایدن یرینی توضیح ، لازم كن طرفنی تنقیح ایدیور .

اوله پلاتنی كوزلجه ترتیب ایتمین بر ادیب ایچون اثرنده سقوط محققدر . كیم پلاتنی اینی چیزمش ؛ نه سویلیه جكنی ، نه یاپاجغنی كس دیرمش ایسه موفقیت اونكدر .

بعض كنجلر بویله بر مجبوریته قولای قائل اولیورلر . اوت ، قریحه نك سوقه ، خیالك ثروتنه متوكلاً ایشه باشلائیویرمك چوق زمانلر طبیعتده ها ملایم كلیر . هیچ بر استكشاف یاییلمقسزین ، هیچ بر رهبر آلمقسزین مقصده واریلیر ظن اولنور . یازمق ، بر آن اول یازوب بیتیرمك حرصی بوكی احتیاطلره میدان براقاز . اوله یا ! طبیعت شاعرانه غلیانه كلش ؛ نكتهلر ، مضمونلر ساحه خیالده طولاشوب طورییور . آرتق نهیه بكه ملی ؟

خایر ، هیچده اوله دكل ! او سانجهلر ، او مغالر ، اوفكرلر بر از صیقیشمقله ، بر از تضییق كورمكه هیچ برشی غائب ایتمز . كورمز میسكز اختاره ترك ایدیلن مایعدها قوتلی اولور ؛ شیشه نك آغزینی وقتندن اول آچارسه كز طیشارییه فیشقیران كوپوكدن باشقه برشی دكلدر !

محمد عاكف



سجده قلب

بهار اولونجه طبیعتده بر حیات اویانیر ؛
جهان بر یکی دنك طراوته بویانیر .
صباحلین او كوچوك قوشلرك ترانهلری ،
او طاتلی نغمه شادی شاعرانهلری
توجات مسرتله نیتره تیر روسی ؛
بر اهتراز نوازشله قلب مجروحی
سویندیرر ، او كا سرپر رشاشه اشواق
ویریر اوزمزمه بر باشقه مستی اذواق ؛
اسر نسیم معطر ، حیات تازه ویریر ،
شو خاكدان بیشت سعاده چویریر .
بولوطلریله سما بر حدیقه ازهار
آقار سرائر عشق فیصله ایلان انهار ؛
آقار كمال سكونتله ذی حضور ووقور
برر نشیده الهام شاعریت اونور .
شكوفه لر برر اكلیل خسروانه کیر ،
تلونیه دورر جله عروسه بویر .
كولش بو صحنه رنگین صافی بالذیلار ؛
ایدهر بو حسن طبیعییه غیظه هب قیزلر .
بوتون زمین وسما هب شكوفه ، هب انوار ؛
باقیله عالمه هرشیده بر لطافت وار .
كوكل بولوحه شعری كورور . دوشر وجده
ایدهر اومبدع فیاضه قارشی بیک سجده .

۱۳ نیسان سنه ۱۳۲۷ قونیه

ابن هازم نعیم

تذییب و تعویذ

تربیه اجتماعی بر نسیپلری

اجتماعی انقلابلر تدریجی ودوامی انكشافات دماغیه محصولی اولدقجه مشمر وپایدار اوله منزلر .

قابل زرع بر حاله كتیرلر كسزین تخم آتیلان بر تارلادن محصول آله بیلمك امنیه سی واهی برامیددر .

زمین احضار ایدلمدن آنی حرکتلره بر تحول اجتماعی حصوله چالشمق قدر تهلكلی بر تشبث اوله ماز .

بصیرتكار بر ذكا ایله تهلككك اهمیتنی اولدن تقدیر اولنه من ویا بوكی بر تشبثك تهلككدار نتایج تولید ایدم بیله جكنه احتمال ویرلمزسه مزعج وبلكه مخوف حادثاته انتظار ایتلیدر . چونكه قوانین مثبت لایتغیردر . دائماً هر تأثیر بر عكس تأثیر حاصل ایدر . تأثیر نه قدر آنی وناهموسم اولورسه عكس تأثیرده اونستبدده شدید و تهلككدار بولونمق مقتضای نوامیس فطرتدر .

بر جسم نه قدر زیاده بر سرعتله حرکت ایدرسه حرکاتی تعدیله ساعی اولان موانعه او قدر تأثیرلی اولور و دیگر بر جسمه چارپدینی

زمانه او قدر چوق زده له نیر . خلقت شکن حرکاتدن ، ناموصم ایلری آتیلمه دن فائده مأمول ایتک قدر کوته بینک اوله منر .

ساحه خلقت بی پایان بر درسخانه حکمتدر . تعلیم و تربیه و علوم اجتماعیه اساسلری ، اداره حیات قانونلری ، حتی قواعد اقتصادیه بی صحنه طبیعتدن استخراج ایتکه مجبور اولدیغیزی تقدیر ایتلی بز . چونکه نوامیس فطرت خارجنده یاییلان قسری حرکاتک دائمامعکوس نتایج تولید ایتدیکی بیکلرجه وقوعاته تأید ایتیش بر حقیقتدر .

شرقه پارلاق وجداً فائده لی تشبثلرک آزمدت صوکره یابوس - بوتون عقیم قالمسینه و یاخود معکوس بر نتیجه حاصل ایتمه سینه بر سبب آرائیلیرسه متشبثلرک محیطی حاضر لامادن ایشه کیریشمش اولملری کوستریله بیلور .

بسیقولوجیای انام حقنده تقبالت کیریشمه مکدن متولد اولان بو بویوک قصور ، اک عزیمکار بازولری بیله عاجز و بیتاب براقشدر .

محدود و صبرسز بش اون دماغک احتیاجاتی تطمین ایچون آتیلان خطوله لر ، او احتیاجی هیچده حس ایتمین معشری استیناس حاصل ایدمه یه چکی و بلکه تنفر ایدمه چکی بر ساحه یه سور و کله مک دیمکدر .

حالبوکه معشرده ده او احتیاج حس ایتدیرلر کدن صوکره یورو - نیله جک اولورسه کتله ، سنده له مکسزین ، رجعت آرزوسی کوستر - مکسزین بو یولده بویوک برخواشه له ایلریله یه بیلیر . اک متین متشبثلرده بیله بر مدت صوکره انکسار خیالدن متولد بر عزیمسزلک کورولسی ، حالات غیر منتظره قارشوسنده پای ثباتک لرزه دار اولسی ینه اولجه محیطی احضار ایتامش اولمقدن ، تصادف ایدله سی محتمل موانعی اولدن تقدیر ایدمه رک ایجاب ایدن تدابیری وقت و زمانیه له اجرا ایدمه مکدن نشأت ایتدیکی شبهه سزدر .

محیط بر تشبته مساعد حاله کتیرلر کدن صوکره ایشه باشلانیلیر ایسه ؛ شبهه یوق که ؛ بوکی غیر منتظر موانع ظهوره کلز . کلسه بیله ازاله سی چاره لری معلوم و معین اوله جفندن باشلانیلان ایش بهمه حال نتیجه پذیر اولور .

انسانلر هیچ بر وقت قوانین ازلیه بی تغییر ایدمه منرلر . یاپه بیله - جکلری شیئی آنجق قوانینک طرز تأثیرینی تعدیل ایدمه بیلیمکدن عبارتدر . یوقسه مقتضای قانون نه ایسه بهمه حال او صورتله تجلیاب ظهور اوله جقدر .

یکی طوغمش بر چوجوغی کندی ییدیکمز یمکلرله تغذیه ایتکه قالدیشیرسوق بیچاره چوجوغک موتی تسریع و تسهیل ایتیش اولورزه . بزم ادامه حیاتمزی تأمین ایدن برغدا ، نوزادک موجب مماتی اولور .

چونکه جهاز هضم بزده تدریجاً تکمیل ایدمه رک اغذیه مذکوره نک هضمی ایچون اقتضا ایدن میخانیکی ، حکمی و کیمیوی افعالی اجرا ایدمه بیله جک بر حاله کلش اولدیغندن وظیفه سنی حقیله ایفا ایدر و دوران دمه قاریشه بیله جک مواد زغابله واسطه سیله معص اولنه رق

اوعیه مخصوصه اعانه سیله جهاز دمه داخل اولور و بدن اقتضا ایدن مواد محترقه بی بصورتله تدارک ایدر ، کانون حیات انطفا پذیر اولمقدن قورتیلور . اجهزه بدن منتظماً ایفای وظیفه یه دوام ایدر کیدر . حالبوکه یکی طوغمش بر چوجوغک اعضای هضمیه سی هنوز بوقابلیتی اکتساب ایدمه مامشدر ، او ، بالکز شیر مادری قبول و هضم ایدر . حتی ایکی اوج یاشنده کی بر چوجوغک یشاماسنی پک کوزل تأمین ایدن اغذیه خفیفه بیله بر نوزاد ایچون سوء هضمی انتاج وصحتی تهلکیه القا ایدمه بیلور .

محیط اجتماعی دهده عین حال جاریدر . تکاملات اجتماعیه یه قارشی بر نوزاد حالنده بولسان معشرلرک اوله قابلیت دماغیه لری تدریجاً انکشاف ایتدیرلمه لی ؛ بعده انکشاف نسبتنده ، حسن تاقی ایدمه بیله جکلری افکارک زرقه ، تشبثاتک تطبیقه کیریشملیدر .

نقصان بر غدا انزال وضعیتی ، فضله برغدا ده سوء هضمی منتج اوله جنی کی معشرک مساعد بولندینی درجه ده تنویر ایدمه مامسی ملتک ضعفی ، فضله جه ایلری کیدلمسی ده آهنگ جمعیتک بوزولمه سنی مستلزم اولور .

جهالت زده و محکوم عنعنات بر ملتک تنویرینی درعهده ایدن هیئتک بو دقیق نقطه یی هیچ بر زمان نظراً اهمیتدن دور طوتمامسی اقتضا ایدر .

آنجق عصرلرجه امتداد ایدن تکاملات دماغیه نک مساعد بولنه جنی بر تشبثی هنوز اوتکاملک ایلک قدمه سینه آتاق آتان بر قومه کلشی کوزل تطبیقه قالدیشیق ؛ اوتشبت نه قدر کوزل ونه درجه فائده بخشن اولورسه اولسون ؛ هیچ بروقت محیط اجتماعیه انطباع پذیر اوله جق بر اثر براقاماز .

فضله غدا سوء هضمی و بالنتیجه انحراف مزاجی موجب اوله جنی کی بو حالده اوله سوء تفهم و بالاخره بحران و اختلاج اجتماعی بی استلزام ایدر . مملکتی مستعد بولندینی ترقیاته مظهر ایدمه بیلیمک ایچون تربیه عمومی بی ثابت بر مه توده توفیقاً معین بز غایه یه توجه ایتک اساسلری احضاره چالیشملیدر . غایه معین اولماز ، مه تودلر مختلف بولنورلرسه صرف ایدیلن مساعیدن ینه بر ثمره حاصل اوله منر . هدفلری مختلف و بلکه معا کس بولنان فردلرک تألیف آمال و افکار ایدمه بیلیمه لری امکان داخلنده دکدر .

اک اول دوشونیه جک شی ، معشری سوق ایدمه جکمز غایه نک تعیینی مسئله سیدر . مفکوره نه اوله جق ایسه ایلک اول اوتعین ایتلیدر . اک مهم واک زیاده داعی مناقشه اوله جق نقطه ده بومسئله در .

بوخصوص تعین و مظهر قبول اولدقدن صوکره علم تربیه و فن اجتماعی پرنسیپلری واقفانه تطبیق ایدمه بیلیمک مسئله سی قالیرکه ، تکامل تدریجی اصولی تعقیب ایدمه جک حاذق و عزیمکار بر هیئت تنویریه نک بوکا موفق اولسی پکده او قدر مشکل برایش دکدر .

هر خطوه ايله مناطق مجهوله دن برينى كشف ايتمش ، برديكرينه تقربه باشلامشدر .

كاشنات محسوسه دن بزي خبردار ايدن ، عالم جسمى نك كيزلى ، ستره دار كنچينه لرينه نفوذ ايدمه بيلمك ايچون بزه رهبر اولان حواسمز مع التأسف آنجق بك طيار بر ساحه ي احاطه ايدمه بيلور . دائرة تقبى بك محدود بولونيور .

چيلاق كوزله مشاهده ايدمه بيلديكمز شعاعات والوانك ماوراسنده كيم بيلير كوره مديكمز ، فرق ا مديكمز نچه شعاعلر ، نه قدر رنگلر واردر . حس بصر ، بدايع خلقتدن بك محدود بر قسمنى دائرة تقبغه آلا بيلير .

كيميانك ترقيات حيرت نماسى سايه سنده دركه كوزيمزله كوره . مديكمز نه قدر رنگلر ، شعاعلر بولنديغه واقف اوليورز . اسپكتروسكوب (طيف ين) دينلن آلت اختراع ايديله مش اولسيدي ضياى شمسك مور ، لاجورد ، صارى ، يشيل ، مائى ، تورونجى وقيرمزى يدي رنگدن مركب اولديغنى فصل آكلايه بيله جكدك ؟ حكمت وكيميانك ترقياتى دكيدر كه ضياى شمس ده شعاعات كيميويه ، شعاعات حروريه دينيان بر طاقم شعاعلر ده موجود اولديغه قانع اولدق و طيف شمس ده بولنرى عياناً مشاهده ايدمه بيلدك .. رونتگن شعاعنه ، له نار شعاعنه ، راديوم معدنك مشعاعنه ، حواسمز كيزلى قالان بوتون بوشعاعلره كشفيات فنيه سايه سنده اطلاع حاصل ايتيورمى يز ؟

حواسمز دن ديكر برى ، حس سامعه آنجق محدود ومعين ايكي حد آره سنده كي صوتلرى حس ايدمه بيلمكده در . بوايكي حد ماوراسنده ده تيز ويا ده پست برطاقم اصوات موجود اولديغنى حاده بزونلرى ايشتمكدن محروم بولونيورز . اعصاب سمعيه بوايكي حد ماوراسنده كي اهتزازاتى ضبط ايدمه جك قدر حساسيت كوستره ميور .

بشرية يالكز فضانك ابعادى پاياننده قدرت فاطره نك عظمتنه دال اولان شععه پاش بيكلرجه ، ميليونلرجه شمسلك ، اخترلك ، حيزت انكين عوالم معظمه نك موجوديتدن تماميله خبردار اوله مامق عجزيله تيتره مامشدر . عين زمانده اوزرنده يشايدى كره نك سينه سنده كيزله ن عالمردن ده بي خبر بولونيوردي . ساحه تقبع عصر دن عصره ، تدريجاً ، توسع ايتدكجه عجز بشرده اونستنده آرمغه باشلامشدر .

تلسكوبلر كشفى سايه سنده دركه بشرية اعماق فضا ده سائر بيكلرجه كوشلرلك ، ميليونلرجه بيلديزلرلك ، ارض مزدن بيكلرجه دفعه بويوك اولان شمس دن بك زياده بويوك ده برچوق شمسلك ، عالملك موجوديته واقف اوله بيلدى .

ارضك بولايعد جهانلر آره سنده كي موقعى ، طرز حركتى تعين ايتدى . ده صوكره ميكتروسكوبلر اختراع ايدلدى .

بو اختراع نوين ده پيشكاه تقبع بشرية واسع بر عالم ديكر ، برجهان خرده بني آجدي :

خسته لنى تشخيص ايدن حاذق برطيب ، مريضك آله بيله جكي غذا وعلاجك كيفيت وكميتى تقدير وتعيين خصوصنده فن طبك وصايا وپرنسيپلرني احتياطكارانه تطبيقه موفق اولورسه مساعيسنك موجب ممنونيت نتايج توليد ايدمه جكنده شبهه ايديله مز .

م . شمس الدين

فنيات

فك ساحة اطلاعى

جلوه كاه شئوناته هر كون يكي بر لوحه بديعه نما عرض ايدن ، هر كون يكي براختراع حيرت انكين ايله بزي واله براقان عالم فن ، اون سكزن نچي عصر دن برى سريع وعزمكار آديملرله متصل ايلريله . مكده ، ترقى ايتكمده در .

فكر تجربه نك تصوراته غلبه سندنبرى آتيلان خطوه لر كذر كاه فنده ده درين وداها پايدار ايزلر براقغه باشلامشدر . فك ساحة تكاملده كي سير سريع ترقى نماسى ؛ رنگلر نك شكوفه لر ، بديعه نما منظره لر ، دلربا مشجره لر ، موجه دار حوضه لر ، لطيف قويلر ، پر آهنگ ايرماقلر ونهرلرله مزين برقطعه بهشتى نك اورته سندن هر طرفه حاكم معظم بر شاهقه به صعود ايدن كيمسه نك انسانى صعودنده كي مشاهداتنه تشبيه ايدمه بيليرز .

طاغك صارب بايرلرينه ، منبع قيارلرينه طيرماناراق يوقارى چيقيغه دوام ايدن بوذات ، يوكسلدكجه افق مريسك ده ياده وسعت پيدا ايدمه رك پيشكاه حيرت انكيننده ده رنگين ودها بديعه نما مناظر ظهور ايتديكنى مشاهده ايدر .

نظريتك حاكم اولديغى اتكلرك ، اووالرك ، يابلارلك ، واديلرك قويلرك ، والحاصل بوتون بوكوزل قسملك پالانى كيتدكجه اك اوفاق تفصيلاتيله ده مسم اوله رق اوكنده كي لوحه ده ترم ايتكمه باشلا . ديغنى كورور . اولجه سچمه ديكي قسملرى داها واضح ، نظريتك دائرة نفوذ دن كيزلنش اولان شيلرى ده اعيان رؤيت ايدر .

شخص صاعد هنوز بولوحه يي تماشا ايدر كن اوزاقدن اوزاغه يكيدين دها باشقه بر لطافتى ، دها باشقه بر جاذبه يي حائر ديكر منظره لر تجلى نماي ظهور اولمده دوام ايدر . يوكسلدكجه ، ذروه جبله طوغرى ايلريله دكجه منظره ده ازياده بروسعت ، ده ازياده احتشام وعظمت كسب ايدر . افق ده ازياده كنيشله نير . ساحه مشاهده ده رنگين ، فقط دها قاريشيق ودها علويت نما برحاله كلير . ماوراي افقه دها چوق خرد فرسا بديعه لر ، ده ازياده وجدانكيز منظره لر بولنديغنى حس ايدر . ويوكسلدكجه عيني حال متاديا ده ازياده رنگين ورونقدار اولق اوزره توالى ايدر كيدر .

ترقيات فنيه ده عذيله بوكا بكزر . فن ، ساحه تكاملده آتديغى